

Οι φορείς της αυθεντίας του αξιώματος ως ρυθμιστές των σχέσεων ιεραρχίας-ποιμνίου (Δημήτρης Τσιολακίδης)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bit.ly/2deWP8p>]

Όλα αυτά συμβαίνουν την ώρα που κηρύττεται η απλότητα, η καθαρότητα και προβάλλεται πάνω απ' όλα η ταπεινή μορφή του Θεανθρώπου. Το πιο σοβαρό όμως από όλα τα ζητήματα που αφορά τη σχέση της ιεραρχίας με το ποίμνιο εντοπίζεται στη σύνδεση του προσώπου με το θεσμικό αξίωμα. Δηλαδή αυτοί που δεν είναι συνειδητά μέλη της Εκκλησίας και δεν έχουν ενεργό συμμετοχή στη λατρευτική ζωή όσο και αν οι περισσότεροι δεν μπορούν να το εκφράσουν αρνούνται μετά βδελυγμίας ή στην καλύτερη περίπτωση δυσκολεύονται να δεχθούν τη μετάβαση από τη χαρισματική αυθεντία στην αυθεντία του αξιώματος. Διεξοδικότερα η οργανωτική και διοικητική διαστρωμάτωση είναι κατανοητή όσο εξυπηρετεί τις λειτουργικές δομές, όμως αυτή η κατανόηση δε μένει ανεπηρέαστη από την αμφιβολία που υπάρχει για την αυθεντική εκπροσώπηση της αρχικής χαρισματικής θρησκευτικής εμπειρίας. Το αυτό ισχύει και για σημαντικό αριθμό πιστών που είναι

αμφιβολία
η και με

Η

σύγχυση μεγαλώνει όταν τα πρόσωπα που είναι φορείς της αυθεντίας του αξιώματος, υποπίπτουν σε σφάλματα για τα οποία δεν αναλαμβάνουν την ευθύνη, αλλά τουναντίον όσο τους το επιτρέπουν οι συνθήκες κάνουν κακή χρήση του αξιώματος φθάνοντας μάλιστα στην υπερβολή της, να το ταυτίσουν βουβά θα λέγαμε, με το χάρισμα. Δεύτερο γνώρισμα της ίδιας ομάδας είναι η εκπλήρωση της επιθυμίας να διοικούν ανθρώπους επικαλούμενοι μια υπερβατική αυθεντία. Είναι αλήθεια ότι η Εκκλησία είναι μία κοινωνία αμαρτωλών που έχουν κάθε δυνατότητα εφόσον το θελήσουν πραγματικά να γίνουν άγιοι. Όμως οι εκπρόσωποι της κατηγορίας στην οποία αναφερόμαστε θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελούν τον μικρό εαυτό του εκκλησιαστικού σώματος που λειτουργεί παρασιτικά και το χρησιμοποιεί ως ξενιστή του. Μετατρέπουν την πίστη απλά σε ένα πεδίο μεταφυσικού προβληματισμού και όσοι εχέφρονες και πολύ περισσότερο πολέμιοι της πίστης τους παρακολουθούν, αντιλαμβάνονται, την εγγύτητα που αυτές οι πρακτικές αποπνέουν με κοσμικά σχήματα και την αποδυνάμωση και βλάβη της ακεραιότητας της θρησκευτικής ταυτότητας που συνεπάγονται. Έτσι το ποίμνιο της Εκκλησίας από όλες τις πλευρές γίνεται ένα σαστισμένο ακροατήριο.

Στην διαμόρφωση της συγκεκριμένης μορφολογίας της θρησκευτικής ταυτότητας στον ελλαδικό χώρο συνέτειναν με ένα αρκετά υπολογίσιμο μερίδιο και οι ζυμώσεις της εθνικής συνείδησης που προέκυψαν κατά την προεπαναστατική

περίοδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η φωνή του συγγραφέα της Ελληνικής Νομαρχίας η οποία στεγάζει σκληροπυρηνικές αντιεκκλησιαστικές θέσεις. Ας δούμε επ'αυτού ένα μικρό παράδειγμα: « Και εσείς ώ επίσκοποι και αρχιεπίσκοποι, παύσατε, δια όνομα του θεού, παύσατε πλέον από το να χειροτονείτε ιερείς, και μη, φοβούμενοι να πτωχύνη η εκκλησία του Χριστού από υπηρέτας, την γεμίζετε από αναξιωτάτους σκλάβους. Παύσατε από το να αρπάζετε πλέον, διότι όσα έχετε σας φθάνουν να ζήσετε ως ο Χριστός αγαπά»[16]. Στη βάση τέτοιων απόψεων σύρθηκαν αντιλήψεις και στη διάδοχη της επανάστασης κατάσταση, (ενδεχομένως να συνέδραμαν και στη συγκρότηση ασυνείδητων μηχανισμών άμυνας του εγώ για τη θρησκευτικότητα) αλλά κινούνται και σήμερα κάποιοι από τους επικριτές της Εκκλησίας, οι οποίοι ούτε την θρησκευτική διοίκηση επικροτούν ούτε τις Ευαγγελικές Διδαχές[17]. Συμβαίνει στις καλύτερες στιγμές τους να λένε ότι υπάρχουν κάποιοι ιερωμένοι τους οποίους σέβονται και παραδέχονται, γιατί οι συγκεκριμένοι πιστεύουν πραγματικά. Ευθυγραμμισμένοι στο ίδιο μοτίβο σκέψης φρονούν ότι πέραν των πραγματικά πιστών ιερέων και λαϊκών, υπάρχουν και λαμπρά πνεύματα στις τάξεις της Εκκλησίας, αλλά θεωρούν ότι εφόσον δεν έχουν κάποιο συμφέρον απλά δαπανούν την πνευματική τους ενέργεια στις φλόγες μιας παράδοσης που τρεμοσβύνει. Πίσω από αυτές τις θέσεις βρίσκεται και η άρνηση να υπακούσουν σε θρησκευτικούς κανόνες, ή να αποδεχθούν ότι ο ιερέας συνδέεται όχι μόνο άμεσα αλλά και συστατικά με το ιερό. Από την άλλη μεριά είναι αντίθετοι και με κάθε πολιτικό περιεχόμενο που ενυπάρχει στη θεολογική έκφραση της θρησκείας αφού δεν αντιλαμβάνονται ότι το άνοιγμα στην κοινωνική πραγματικότητα είναι ο σκοπός της υπάρξεώς της. Γι'αυτό απορρίπτουν επίσης κάθε σχέση Εκκλησίας και Κράτους και αρνούνται να εννοήσουν την προσήκουσα συνθήκη που πρακτικά εκφράζεται με σχέσεις συναλληλίας.

(συνεχίζεται)

[16] Ανωνύμου του έλληνας, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ, ΗΤΟΙ ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, εκδ. Κάλβος Αθήνα 1980, σ.136.

[17] Για κάποιους υπάρχει ακόμη ένα ζήτημα πραγματολογικό και αυτό αναφέρεται στην γλώσσα της λατρείας την οποία ισχυρίζονται ότι δεν κατανοούν και γι'αυτό λένε ότι δεν προσέρχονται στην Εκκλησία. Αυτό παρότι αναιρείται σημαντικά από το γεγονός της στροφής πολλών πολιτών της δύσης σε ανατολικές θρησκείες με τη γλώσσα των οποίων δεν είχαν ποτέ κάποια επαφή όπως παραδείγματος χάριν τον βουδισμό, παραμένει σε αρκετές περιπτώσεις ένα επιφανειακό τουλάχιστον επιχείρημα.